

Szentandrásai Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

2003. augusztus

Ára: 110 Ft

IX. évfolyam 8. szám

Jáki Madonna

Oltalmad alá futunk, Istennek szent Anyja! Ne vedd meg könnyörgésünket szükségünk idején, hanem oltalmazd meg minket minden veszedelemtől mindenkor dicsőséges és áldott Szűz. Asszonyunk, Közbenjárónk és szószólónk! Amen

A mindennapi kenyerünket...

Alkotmány-, Újkenyér-, Szent István napja, augusztus 20-a... bár-hogyan nevezzük ezt az ünnepet, benne rejlik a kenyérkereset, a megélhetés, magyarul szólva az életünket jelenti. Szűkebb hazánk, az Alföld jelképe, az „ért kalász”, még a Himnuszunkban is benne van. Keresztény ember számára a kenyér Krisztus teste, szent dolog. Igen, szent és sérthetetlen, mint maga az ÉLET. Így aztán ha valaki a megsemmisítés legkegyetlenebb formájával, a búzaégetéssel tiltakozik, azt én úgy veszem, hogy magyarként gyaláz, hívőként sért, emberként megaláz és Békés megyeiként szégyellem, hogy ez itt történt. Mégis lélekben készülve, kérem folytassuk tovább!

...Add meg minékünk ma,
És bocsásd meg...

B.M.

Békességes, örömteli ünnepet kíván a Szentandrásai Híradó Szerkesztősége

A TARTALOMBÓL

SZENT ISTVÁN NAP - 2003	3. oldal
Egy hét az „örök városban”	4-5. oldal
Sajtóközlemény	5. oldal
Óvadékkal szabadlábon	5. oldal
Jelentős események a Mozgáskorlátozottaknál	6. oldal
Csángók, a sorsüldözött magyarság	7. oldal
Önkormányzati hírek	8. oldal

Nyitott könyv - Nyugdíjas oldal	9. oldal
Üdvözlét Jákról	11. oldal
Vadászoldal	12. oldal
70 éves a Hunyadi	13. oldal
Kajak-kenu	14-15. oldal
Kertbarátoknak	15. oldal
Szegré akasztotta a sípet	16. oldal

ANYAKÖNYVI HÍREK

SZÜLETÉS

2003. május 09-én Irimie Mátyás és Gedó Tünde szülőknek BIANKA TÜNDE és MARTIN MÁTYÁS, május 16-án Bagi János és Fülöp Edit szülőknek KRISZTIÁN, június 2-án Fazekas Mihály és Bagi Andrea szülőknek BENCE MIHÁLY, június 11-én Aszódi János és Szűcs Éva szülőknek VIKTÓRIA, július 3-án Erdei Sándor és Molnár Tünde szülőknek VIRÁG, Rágyanszki György és Szító Csilla szülőknek BÁLINT, július 12-én Détár Antal és Müller Csilla szülőknek BOGLÁRKA utónevű gyermeke született.

HALÁLOZÁS

Római katolikus egyház szertartása szerint eltemetett halottaink
EMÓDI ISTVÁNNÉ MATUZ JULIANNA (1913-2003) Toldi u. 27. szám alatti lakos június 6-án hosszantartó betegség után elhunyt. Gyászolják: gyermekei, veje, menyje, unokák, dédunokák, testvére és a rokonsága

LISZKAI ISTVÁN (1933-2003) volt békésszentandrás lakos július 7-én váratlanul meghalt. Hamvait itt temették el. Gyászolják: testvére, sógora és családjaik

KISS ELEKNÉ TÓTH ILONA (1922-2003) Toldi u. 9. szám alatti lakos július 9-én csendesen elhunyt. Gyászolják: leánya, unokái, rokonsága.

SZALAI ANTALNÉ BENCSEK APOLLÓNIA (1911-2003) Prohászka u. 6. szám alatti lakos július 12-én rövid betegség után visszaadta lelkét Teremtő Urának. Gyászolják: fia, menyjei, unokái, dédunokái és a rokonsága.

SINKA JÁNOS (1951-2003) Fűrj u. 11. szám alatti lakos hosszantartó betegség után július 21-én elhunyt. Gyászolják: kisleánya, rokonsága.

SZÉCSI PÁLNÉ TÓTH ERZSÉBET (1919-2003) Szent Gellért u. 12. szám alatti lakos hosszantartó szenvedés után július 24-én megtért Teremtő Urához. Gyászolják: menyje, unokája, testvére, sógornője és a rokonok.

LÉVAI GYÖRGY (1931-2003) Fáy u. 4. szám alatti lakos július 27-én váratlanul meghalt. Gyászolják: felesége, fiai, menyje, unokái, rokonsága.

SZEKERES JÁNOS (1934-2003) Szent András u. 19. szám alatti lakos hosszantartó betegség után augusztus 2-án elhunyt. Gyászolják: felesége, fia, leánya, menyje, veje, unokái, rokonsága.

MAGYAR ISTVÁNNÉ LISZKAI PIROSKA (1936-2003) Dr. Dunay u. 17. szám alatti lakos augusztus 4-én csendesen elhunyt. Gyászolják: fia, testvérei, testvérei családja, rokonsága.

BABÁK ELEK (1919-2003) Szentesi u. 17. szám alatti lakos augusztus 6-án csendesen elhunyt. Gyászolják: felesége, leánya, fia, veje, menyje, unokák, dédunokák, rokonsága.

DINYA VENDEL (1929-2003) Pacsirta u. 1. szám alatti lakos augusztus 8-án hosszantartó betegség után váratlanul elhunyt. Gyászolják: felesége, leánya, fia, menyje, unokák, rokonsága.

BODNÁR FERENCNÉ KOZÁK VERONIKA (1910-2003) Kálvin u. 10. szám alatti lakos augusztus 8-án hosszantartó gyengélkedés után elhunyt. Gyászolja a rokonsága, Idősek Otthona.

SZABÓ EMILNÉ PÁLINKÁS ERZSÉBET debreceni lakos 2002. december 27-én elhunyt. Hamvait a családja itt temette el.

Református egyház szertartása szerint eltemetett halottunk
BERÉNYI SÁNDOR (1959-2003) Batthyány u. 24. szám alatti lakos hosszantartó betegség után július 26-án elhunyt. Gyászolják: felesége, gyermekei, édesapja és rokonai.

Polgári szertartás szerint eltemetett halottunk
CSONKI GÁBOR (1960-2003) Batthyány u. 11. sz. alatti lakos 2003. július 2-án elhunyt. Gyászolják: gyermekei

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

„Elcsitul a szív, mely értünk dobogott,
pihen a kéz, mely értünk dolgozott.
Aki szeretett, az soha nem feled, mert
Te túléled az ősz és a telet.
Számunkra Te sosem leszel halott,
örökké élni fogsz, mint a csillagok.”

Hálás szívvel mondunk köszönetet a rokonoknak,
ismerősöknek, akik édesapánk
CSONKI GÁBOR
temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek,
részvétükkel mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.
Gyermekei

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

„Annyira akartam élni,
a betegséget legyőzni,
búcsúztam volna Tőletek,
de erőm nem engedett.
Így búcsú nélkül szívetekben élhetek.”

Ezüton mondunk köszönetet mindazoknak, akik drága
felejthetetlen férjem
LÉVAI GYÖRGY
temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot
helyeztek, mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.
A gyászoló család

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

„Itt vagy és mindenütt.
Éppoly könnyű találkozni veled,
mint Istennel
(vagy éppoly nehéz).”
Ernesto Cardenal

Hálás szívvel mondok köszönetet mindazoknak, akik
együttérzésükkel, segítségükkel enyhíteni igyekeztek
fajdalmunkat, és akik férjemet
BERÉNYI SÁNDORT
utolsó útjára elkísérték.
Dr. Bíró Adrienne

REKVIEM

TELJESKÖRŰ TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÁS

Raktárunkban - Széchenyi u. 12. sz. - megtalálható
minden kellék széles választékban.
Éjjel-nappali ügyelet!

Csipai László, Fő út 53.
Tel.: 218-230, mobil: 06-30/9749-031
Behan Pál, Petőfi u. 9. * Mobil: 06-20/334-6670

SZENT ISTVÁN NAP - 2003. BÉKÉSSZENTANDRÁS

Augusztus 19. kedd

- 16.00 óra** Szent István Kupa
Kispályás labdarúgó torna
Nevezés: a Pergamen papírboltban augusztus 19-én
12 óráig.
- 20.00 óra** Lampionos felvonulás a Holt Körösön a Millenniumi Emlékmű előtt.
- 21.00 óra** II. B.I.K.E. utcabál
Helyszín: Deák F. u.

Augusztus 20. szerda

- 09.00 óra** Ünnepi szentmise a római katolikus templomban
- 10.00 óra** Szent István napi megemlékezés és kenyéradás a templomkertben.
Ünnepi beszéd
- 11.00 óra** Vadászok - Iparosok barátságok labdarúgó mérkőzés
- 14.00 óra** „Szentandrás legerősebb embere” vetélkedő a kajaház előtt
- 16.00 óra** Víziversenyek
- 17.00 óra** Békésszentandrás - Gyomaendrőd megyei I. o. bajnoki labdarúgó mérkőzés
Előtte 15.00 órától ifjúsági mérkőzés

MEGHÍVÓ

Kultúrházi Esték

Mit hoz(hat) az EU otthonainknak? címmel az MDF helyi szervezete előadást rendez a Művelődési Házban 2003. augusztus 27-én (szerdán) 19 órakor.

Előadók:

- Font Sándor MDF országgyűlési képviselő
- Felföldi Zoltán közigazdász, településfejlesztési tanácsadó, a kecskeméti Tiscia Kft ügyvezetője
- Paluska Zoltán, Kondoros alpolgármestere
- Arnóczy Rozália, politológus hallgató, ELTE AJK

Témáink:

- Az EU vidékfejlesztési politikája
- Pályázati lehetőségek
- A magyar gazdálkodók esélyei az Unió piacán

Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Kozák János
elnök

MDF helyi szervezete

„Mert a mértékletesség és a lélek békessége az éték legjobb fűszere”

ARANYKINCSTÁR

A nyári forróságban könnyű, hűsítő csemegéket ajánlok, melyeknek elkészítése nem okoz nagy gondot.

KÖNNYŰ BABLEVES: Hozzávalók: 2-3 répa, 3 db krumpli, 2 szál petrezselyem és a zöldsze, kis fej vöröshagyma, fél zeller, 3 paradicsom, 2 gerezd fokhagyma, 40 dkg zöldbab, 2 evőkanál olaj, só, bors, 1 pár virsli. A felszeletelt répát, petrezselymet, vöröshagymát megpároljuk az olajon. Felkockázva a zellert és a többi zöldséget beletesszük, fűszerezük és felengedjük vízzel, majd készre főzzük. Beleszeleteljük a virsli és a petrezselyem-zölddel megszórva tálaljuk a levest. Adhatunk hozzá pirított kenyérkockákat is.

KRÉMES PISKÓTA: Hozzávalók a krémhez: fél liter tej, 1 vaníliarúd felvágva, 5 tojás sárgája, 15-20 dkg cukor. Ezt felfőzzük és langyosra hűtjük. Ezalatt elkészítjük az alapot. Nagyobb esomág babapiskótát nagyformájú lapos tálba rétegezzük, narancslikőr aromával ízesített tejjel megöntözzük. Narancsszeleteket és őszibarack darabokat teszünk rá és a krémet szépen eligazítjuk rajta. 2-3 dl tejszínt felforralunk habnak, rákenjük. 2-3 kanál cukrot megolvasztunk, karamellt készítenek, lehűtve összetörjük és a kis szilánkokkal díszítjük a habot, de apró ribizlivel, málnával is lehet. Behűtve tálaljuk. Hűvös estén elkészíthető, ráérünk a habot másnap frissen, szifonból rányomni, esetleg málnalével színezve.

A kovászos uborkát mindenki ismeri és szereti, hasonlóan finom a KOVÁSZOS CUKKINI. A bevagdalt fiatal cukkinit üvegbe tesszük, babért, borsot, kaprot, tormát, fokhagymát adunk hozzá és sós vízzel felöntjük, tetejére száraz kenyérszeletet rakunk és lefedve kiállítjuk a napra. 2-3 nap elteltével finoman megérik. Estére mindig hozzuk be a lakásba, hogy éjjel kint ne hűljön le, árt az ízének a hőingadozás. Az ízletes leve hűtve üdítőként fogyasztható. Egész nyáron készíthetjük ezt a finom csemegét, felváltva az uborkával.

Kellemes csemegézést kívánok!

Bódi Mária

Kedves Olvasóink!

A Könyvtár augusztus 18-án (hétfőn) 9.00 órakor nyit!
A leltárt befejeztük. Köszönjük megértésüket,
türelmüket!

Szeretettel várjuk Olvasóinkat!

Nyitva tartásunk:

hétfőtől csütörtökig 9.00 - 17.30 óráig

pénteken 9.00 - 17.00 óráig

Internet-szolgáltatás nyitva tartási időben!

Egy hét az „örök városban”

A Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége képviselőiben részt vettem a Rómában rendezett 44. Világ bajnokságon. Ennek a számomra feledhetetlen hétnak az eseményeit szeretném elmondani.

Július 13. - Indulás Budapestről

Július 14. - Orvieto, a híres dóm megtekintése. Rómától mintegy 100 km-re Orvietóban megálltunk, ahol megnéztük a XIII. században épült dómot. Kis városnézés után elindultunk Róma felé. Szállás elfoglalása, városnézés. Először a Spanyol lépcsőt néztük meg, majd Róma - vagyis már Vatikán - legnagyobb terét, a Szent Péter teret. Ez a tér 240 m széles és 340 m hosszú, közepén egy 25 m magas obelisk emelkedik, két oldalán pedig szökőkút található.

Július 15. - A mai napon az ún. E.U.R. negyedbe indultunk, ahol regisztráltuk magunkat a versenyre. Du. 16.00 órakor volt a megnyitó ünnepség, amit fogadás követett.

Július 16. - Eljött a nagy nap! 10 órától már lehetett gyakorolni a verseny színhelyén. 13.30 óra-

Ezt Hadrianus császár 130-ban kezdte el építeni mauzóleumként. Ide temették el a római császárokat. Csodálatos vár tárult elénk, melynek tetején egy angyalt ábrázoló szobor áll. Itt folyik keresztül a Tevere is. A várból kilépve csodálatos kilátás vezet minket a Szent Péter térre. Mivel már sötétedett, így kihagyhatatlan volt számunkra a Tér éjszakai kivilágításának megtekintése.

Július 18. - A mai napot az Adriai-tengerparton töltöttük. Este elindultunk ismét felfedezni a látnivalókat. Először a csodálatos Forum romanum, majd Róma szimbóluma, a Colosseum tárult elénk. A Colosseum isz. 80-ban épült, ellipszis formájú, legszélesebb átmérője 187 méter. Fedetlen, de eső esetén hatalmas ponyvával fedték le. Az építményhez a következő mondás fűződik:

„Ameddig a Colosseum áll, fennáll Róma is; ha a Colosseum összeomlik, vége Rómának; ha pedig Róma elpusztul, vége a világnak!”

Csoportkép

bücsúvacsorára. Különleges ételeket kóstolhattunk meg, majd egy kis tánc után bücsút vettünk Rómától.

Július 20. - Reggel nagy csomagokkal felszálltunk a buszunkra, és elhagytuk Rómát. De itt még nem ért véget a kirándulás, hiszen este Velencébe értünk. Velence 118

kis szigeten épült település, 100 csatorna hálózta be. Felmentünk a Sójahajók hídjához, mely 1595-ben épült. Az elnevezés a kivégzésre ítélt emberek sóhajaitól származik. Ezután már hazaindultunk Budapestre, majd szállófalumba, Békésszentandrásra!

Gyakorlás a verseny előtt

kor fűjték meg a sítot, amikor is elkezdődött a gépírás és szövegszerkesztés. A verseny letelte után csak egy kis sétát tettünk a városban.

Július 17. - Ezen a napon nagy sétát tettünk az „örök városban”. Először Római hatalmas kútépítményéhez látogattunk el, a Trevi-kúthoz. A kút egy nagy palota homlokzata, melyet kőhalmazra állított szobrokkal díszítettek és a víz sugarai mindenfelől csordogálnak. Ezután eljutottunk az Angyalvárhoz.

Itt található Constantinus diadalíve, melyet 312-ben emeltek.

Július 19. - Az utolsó napon el látogattunk a „pápák lakóhelyéhez”, Vatikánba, a független államba. Itt megnéztük a Sixtusi kápolnát, mely 1437-ben épült. Csodálatos freskók találhatóak itt, a kápolna mennyezetét Michelangelo festette mintegy 4 évig. A csodás látvány és egy kis vásárlás után készülődtünk az eredményhirdetésre, és az azt követő

Michael Rodrigeszel

Vatikán

Támogatók:

- Toshiba szarvasi képviselet - számítógép biztosítása
- Békésszentandrás Önkormányzata
- Békésszentandrás Képviselő-testület tagjai
- Sinka József polgármester
- Gallicoop Rt.
- Bódi János, az Integrál Rt. vezérigazgatója

- Csonka János, kondorosi képviselő
- Lestyán-Goda Mihály, kereskedő

Köszönöm a segítségét Tóthné Jansik Erzsébet tanárnőnek. Közel 80 versenyző közül a középmezőnyben végeztem. Köszöm a támogatást. Csipai Melinda

Velencei templom

A Trevi-kútnál

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Aradi köszönet a volt elnököknek

Arad megye képviselői külön köszönetüket fejezték ki a Cargo légi terminál építését szolgáló project megvalósításában játszott szerepéért Domokos Lászlónak, a Békés megyei közgyűlés volt elnökének. A gazdasági bizottság július eleji aradi látogatásán azt is elmondták, hogy az elindított és megvalósított PHARE-CBC-programok gyakorlati hasznát jelentettek mindkét megye polgárai számára. A gazdasági bizottság Fideszes tagjai, Hamza Zoltán és Gajda Mihály szerint a jelenlegi MSZP-SZDSZ vezetésű megyei önkormányzat nem fordít elég figyelmet közös projektek kidolgozására, pedig az aradiak számítanak erre.

Aszály és viszály a mezőgazdaságban

Támogatással a Békés megyei gazdákért

Aszály, jégverés, tej-, tojás- és sertésválság, géptámogatások leállítás, földalapú támogatások csökkentése - csak néhány cím a mezőgazdasági idej „termésből”.

Aki ezek után azt mondja, hogy nincs baj a mezőgazdaságban, az nem mond igazat. A békés megyei gazdák lehetetlen helyzetbe kerültek, ami a termelők tömeges tönkremeneteléhez vezethet. A kormány intézkedései eddig nem érték el a céljukat.

A Fidesz szerint a kamattámogatással kedvezőbbé tett hitelek helyett a békés megyei gazdáknak vissza nem térítendő támogatásokat kell adni az Európai Unió csatlakozás előtti utolsó évben. Az agrárium ugyanis csak az alapproblémákon túllépve lesz képes pályázati, fejlesztési forrásokhoz hozzájutni, az állami támogatásra mindig szükség lesz. A kormánynak meg kell védenie saját gazdáinak érdekeit.

A Fidesz képviselői szerint olyan támogatásra van szükség, ami a gazdák és az emberek érdekeit szolgálja, nem pedig a kormányét. Különösen fontos gesztusértékű üzenete lehet a segítségnyújtásnak közvetlenül az Európai Unió csatlakozás előtt, hiszen a csatlakozásig előttünk álló időnek a gazdák felzárkóztatásával kell eltelnie. Ennek pedig eddig semmi jele. Rossz üzenet volt az Európai Unió népszavazás után 3 nappal leállítani a géptámogatások befogadását. Kinek jó ez?

Gyors és valódi támogatásra van szükség ahhoz, hogy elkerüljük a békés megyei termelők tömeges tönkremenetelét.

Óvadékkal szabadlábbon

A Fidesz az óvadék ellen

Veszélyesnek tartja a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség az óvadék intézményének bevezetését, hiszen ezzel kapitalizálódik a büntetőeljárás.

Az óvadék lehetőséget ad arra, hogy bizonyos bűncselekmények elkövetésével vádolt személyek szabadlábbon védekezhessenek a kiszabott összeg megfizetési ellenében.

Dr. Szelecsán Róbert, a Fidesz megyei alelnöke szerint az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy elsősorban azok tudtak ezzel a lehetőséggel élni, akik ellen nagy vagyoni hátránnyal járó bűncselekmény elkövetése miatt folyik eljárás. Domokos László, a Fidesz megyei elnöke is hangsúlyozta, hogy veszélyes a társadalomra nézve az óvadék intézménye, nem lehet tudni hová vezet hosszabb távon.

A Fidesz megyei vezetői arra is felhívták a figyelmet, hogy a büntető törvénykönyv márciusi enyhítése óta közel 1400 bűnöző került feltételesen szabadlábra Magyarországon, többségében olyanok, akik többszörösen visszaesők.

Jelentős események a Mozgáskorlátozott Egyesület életében

Meghívást kaptunk a MEOSZ kihelyezett elnökségi ülésére Szolnokra a Tiszaligeti Ifjúsági Házban.

Szakadó esőben tettük meg az utat és nem kis szorongással, mert be kellett számolni az Egyesület megalakulástól végzett tevékenységünkről.

Kezdtünk feloldódni, hisz régi ismerősként köszöntöttek bennünket a vezetők.

Beszámoltak előttünk több éve működő egyesületek vezetői. A szünetben Hegedűs Lajos a MEOSZ elnöke és Ceglédiné Kovács Ágnes a Békés Megyei Mozgáskorlátozott Elnökasszony a Bice-Bóca Alapítvány Kuratóriumának elnöke megnyitotta a 2003. évi Mozgáskorlátozott gyerekek ifjúsági nyári táborát. Megható és szorongató érzések váltakoztak bennünk, hogy milyen sok sérült gyermek van és itt találják meg a kikapcsolódást.

Szünet végeztével kezdődött a beszámoló az egyesületi munkánkról 2002. év március 14-től, majd egy-két kérdés hangzott el, amire válaszoltunk.

Egyhangú szavazattal felvettük nyertünk a MEOSZ tageszülletei közé 2003. év július 25-én.

Megrendeltünk 850 db tagkönyvet, melynek árát saját bevételünkből rendezzük. Számlánkra érkezett a II. negyedéves MEOSZ támogatás a központtól. A júniusi számban részletezett pályázati pénzből a bevásárlás a csoportos gyógytornához megtörtént és heti egy alkalommal be is indítottuk csütörtökön du. 4-5-ig a klub nagytermében. Várunk minden gyógyulni vágyó sorsársat.

Kulturális élet az egyesületnél

A nagy meleg sem tartotta vissza tagjainkat a szervezésünkre való jelentkezéstől. A tiszakécskei gyógyfürdőbe 2 nap egymás után is kellett buszt indítani a nagy létszám

miatt. Majd a hajdúszoboszlói fürdőzés következett. A fürdőzés felüdülést, kikapcsolódást és gyógyulási lehetőséget kínálnak sorsársainknak.

Egyesületünknel az ANNA-hált már második évben szerveztük meg, melyre szép számmal jelentkeztek.

A színvonalas műsort a Vértessy Tánc-Sport Egyesület táncosai adták. Véget nem érő tapssal fejezték ki tetszésüket a résztvevők.

Vacsora után a jó hangulat betöltötte a Művelődési Ház nagytermét, amit csak a tombolahúzás szakított félbe. Sok-sok tombolatárgy került kisorsolásra. Köszönet a sok társadalmi munkáért, tárgyakért és a jegyek vásárlásáért.

Külön köszönet illeti meg Virág Sándornak a munkáját a pörkölt főzésért, a Vadásztársaságnak, hogy a Vadászház hűtőjét használhattuk, és a vacsora előkészületeire a helyet biztosították, és a Lustyik Kft-nek a kedvezményes hűtött italokért. A Zöld Sas vendéglő, az Art-Kelim Kft., Vasipari Rt. tombolatárgyakat biztosították.

Alig végeztük el a vacsora utómunkálatait, már készültük a 3 napos kirándulásra a Nyírségbe és a Beregbe. Mint alföldi ember nem sok jót tudunk mondani arról a vidékről. De úgy gondolom, hogy az a véleménye minden kiránduló csoporttagnak mint nekem, hogy csodálatos látnivalókban volt részünk 3 nap alatt ezt még fokozta, hogy 2 napon keresztül lehűlt a levegő és a hazaindulás napján kezdett felmelegedni. Erről a vidékről több oldalt is tudnék írni, de egy pár dolgot meg kell említenem. Láttuk az árvíz után felépített falvakat, megcsodáltuk az ott élő emberek virág iránti szeretetét, kedves vendéglátásukat. Vásárosnamény egyik kollégiumában volt a szállásunk és az étkezésünk. A város múzeuma őrzi az ott élők szokásait, kézimunkáit,

Fotó: Lengyel Zsuzsi, a kiránduló csoport tagjai

használati tárgyait. A múltat felidézve néztük végig a termeket. Megesodáltuk a házasságkötő terem gyönyörű berendezését. A Túrístvándiban ma is működő vízi malom és a táj szépsége nem utolsósorban a finom ebéd egy kis pihentető sétára ösztönzött bennünket. Utunk során Tiszacsécsén Móricz Zsigmond Emlékházát, Kölcsey Ferenc sírját és a körülvevő esónakos fejfás temetőt néztük meg. Nagy írónk sírjánál egyik sorsársunk elhelyezte a tisztelet virágát. (Fotó ott készült. Nincs mindenki rajta.) Második nap este az ott működő Mozgáskorlátozott Egyesület helyi csoportvezetője Balogh Csilla édesanyjával elkísért a Tiszaparton lévő Üdülőközpont egyik kerthelységébe, ahol egy kis közös szórakozást szerveztünk. Meghatódva hallgattuk a szintetizátoron játszó énekes fiú slágerét „Mért múlik el minden, ami szép...”. Majd nyugovóra tértünk. Harmadik nap hazafelé a Máriapócsi Zarándokházban ettük finom ebédünket és a kegytemplom csodálatos berendezésében gyönyörködtünk. Természetesen sok látnivalót nem írtam le, de emlékként bennünk él.

Reméljük jövőre is összehívják a kiránduló csoport,

hogy országunk olyan táját ismerjük meg, ahol még nem jártunk.

Augusztus 8-án a bogácsi fürdőzésre szerveztünk. Szép táj a Bükk alján terül el. Kellemes kénese vize minden fürdőző számára gyógyulási lehetőséget kínál.

Nem tudtuk úgy hazajönni, hogy az élető heg levét meg ne kóstoljuk, hisz visszatérő vendégek vagyunk a bogácsi pincében egy kis zeneszó mellett kóstolással bizonyított csoport, hogy a magyar ember számára milyen egészséges ital a jó bor. Hazafelé jövet sok szép nótát eldaloltunk és elmondottunk, „hogy ez a nap is jó zárult”.

A gyógyfürdőbe való utaztatás buszkielcségeit az önkormányzati képviselők tiszteletdíjainak felajánlásaiból fedezzük. Eddig jelentős összeget költöttünk el.

Eddigi támogatóink: Aszódi Zsolt, ifj. Barna Antal, Hamza Zoltán, Hévízi Róbert, Kozák János, Nemesényi Zsolt képviselő urak, Sinka Csaba falugazdász külsős bizottsági tag is támogatja szervezetünket. Köszönet érte. A tervezett berekfürdői gyógyfürdőbe a buszkielcséget a képviselő urak támogatásaiból fedezzük.

Toth Mihályné
egyesület elnöke

Csángók a sorsüldözött magyarság

Csángótábor 2003-ban

Ez évben harmadik alkalommal láttunk vendégül hátrányos helyzetű határon túli csángó magyar fiatalokat a nyár közepén községünkben. Nagyon messziről jöttek meghívásunkra, hogy itt gyakorolhassák a magyar beszédet és egy szakmát tanulhassanak, a szőnyegszövést, még hozzá a perzsát. Moldva négy településéről jöttek, ahol hivatalos helyen vagy a legtöbb iskolában és a templomban tilos a magyar beszéd.

A csángómagyarok kiejtése eltér az anyaországi nyelvtől, de megértik a beszédünket mivel a csángók kimaradtak a kétszáz éve bevezetett Kazinczy nyelvújításból és megőrizték 800-1000 éve általunk is hasz-

Nagyon nagy köszönet illeti Bohákné Icike nénit, amiért szabad idejét feláldozva segítette a fiatalokat. Nagyon reméljük a tudásnak odahaza Moldvában hasznát veszik majd, mivel a csángó falvakban átlagosan 80-95%-os a munkanélküliség.

Az itt járt fiatalokról el kell mondanom, hogy nem ritka volt köztük, akinek 10-12 testvére van odahaza, és legtöbbjük kiskorú. El lehet képzelni az anyagi helyzetét egy-egy ilyen családnak, akinek szülei munkanélküliek. Természetesen a szőnyegszövést a nehezebbje még hátra van a moldvai csángó fiatalok esetében.

Itt csak ízelítőt, alapfokot nyertek a perzsa szőnyeg szö-

űjkígyóson táncházba hívták őket, ahol fel is léptek és nagy sikert arattak ritka szép dalaikkal, amelyet a csabai tv is felvett.

Az itt járt csángófiatalok több népi dalt énekeltek nekünk, és Újkígyóson is, ezek közül egyről talán fogalmuk sem volt, hogy honnan ered. Mint kide-

nált régi magyar beszédet. Ez is változó tájegységként Moldvában, de összességében magyar.

Hogy a tiltás a magyar iskolák s óvodák bezárása ellenére mégis beszélnek az ősök nyelvét, azt nem lehet eléggé tisztelni és dícsérni.

A hozzánk érkezett csángó fiatalok előre megszervezett programokban vettek részt.

Az első nap megtekintették a szőnyeggyárat. Délelőttönként Bohák Jánosné irányításával a perzsa szőnyegszövést gyakorolták.

Mire hazaindultak hét fiatal csángó lány elkészítette a maga kis perzsa szőnyegét.

vésből. Még nagyon sokat kell szőniük, gyakorolniuk kell, és ami a legnehezebb, piacot kell szerezniük.

A délutánok szabadidős programokkal teltek, mert ezt is meg kellett szerveznünk előre.

Részt vettek a Duzzasztómű megtekintésében lovas kocsival és ellátogattak egy tanyára. Ellátogattak Szarvasra is, ahol hajókiránduláson vettek részt többek között. Egy másik alkalommal két kenuval és a polgármester irányításával leveztek a folyón, majd nem a Duzzasztóig és vissza.

Molnár Józsefné a számítógép technikát ismertette velük.

Egy hétfőn Ópusztaszerre vittük el őket a honfoglalás, honalapítás színhelyére.

Vasárnaponként szép jellegzetes csángó ruhákat felvéve a katolikus misén is részt vettek.

Amikor pedig az idő engedte, és nagy meleg volt, a Holt Körös strandján nagy örömmel fürödtek.

Én úgy gondolom, akik a csángó fiatalok közül itt voltak, nemcsak szőnyeget vittek haza, hanem mást is. A lelkükben és szívükben nemcsak emléket, de talán egy nemzeti gondolatot is, hogy ők és mi egyek vagyunk, egy nemzet fiai, leányai, ezáltal összetartozunk és ezt folyamatosan erősíteni kell.

Meg kell említeni még, hogy a moldvai csángók nagyon vallásos római katolikus nép.

Idős és fiatal erős vallásos élet él.

El tudják vajon képzelni, hogy minden utcában 80-100 méterre egy kereszt vagy egy Mária szobor van felállítva? A határban felállítottokról már nem is beszélek.

Aki veszi a fáradságot és ellátogat közéjük Moldvába, tapasztalhatja ezt, és még sok mást is, amit talán el sem hinné.

rült, a bujdosó Mikes Kelemen által írt kuruc nóta volt.

Úgy gondolom már az ilyen dalkincsekért is megérte az ideai csángótábort megszervezni. A csángó fiatalok elmentek, és én ezúton kívánom megköszönni az ő nevükben azt az önzetlen segítséget, amelyet a szentendrésiaktól és más részről is kaptak úgy anyagilag, mint erkölcsileg, mivel ez a tábor nélkülük nem jöhetett volna létre.

Nem lehet kihagyni azokat a pedagógusokat sem a felsorolásból, akik szabadidejüket áldozták a csángó fiatalokért, és énekekre, magyar történelemre tanították őket. Meg kell említenem D. Kiss Sándor tanító urat, aki majd minden nap foglalkozott velük. Reméljük az Unió csatlakozás miatt sem szűnik meg e folyamat, ami a határon túliakat hátrányosan érintheti esetleg.

Papp Dezső
csángó magyar táborvezető

„Ha nem tii Kárpátok
Keté szakagyatok
Münköt Moldvába
Veszni ne hagyatok.”
Duna-István András
csángó költő

ÖNKORMÁNYZAT HÍREI

TÁJÉKOZTATÓ

2003. július 10-én és 11-én Békésszentandrás Nagyközség Polgármesteri Hivatala és az ÁNTSZ Szarvas Városi Intézete közösen parlagfű irtási akciót szervezett.

Az akció sikeresnek mondható, mivel a résztvevők összesen 38723 tő parlagfűvet gyűjtöttek össze.

A sikert misem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy voltak akik kétszer-háromszor is hoztak be parlagfűvet, illetve az akció másnapján újabb virágokat kellett beszerezniük, mivel az eredeti mennyiség kevésnek bizonyult.

Az első helyezett 11.150 tövet hozott kis csapatával, jutalma a virágokon kívül egy elektromos fűnyíró. Természetesen aki hozott legalább 50 tő parlagfűvet az kapott egy tő virágot, illetve a behozott mennyiségtől függően locsolót, lombseprőt, virágtartót.

Érdeklődésünk alapján kiderült, hogy Békésszentandrás parlagfűvel legfertőzöttebb részei a Harsásban lévő zártkertek, illetve a tó lakóépületek felőli oldalai. A tó környékét a Polgármesteri Hivatal gyomtalanítja, de a zártkertek tulajdonosainak figyelmét ezúton is felhívjuk a parlagfű mentesítésének szükségességére, hiszen az ő családjukban is lehet olyan személy, aki allergiás a pollenekre.

Polgármesteri Hivatal

Víziközmű Társulat hírei

Tisztelt Érdeelt Lakosok!

A csatornaberuházás jelenlegi állásáról, valamint a befizetésekkel kapcsolatban szeretném tájékoztatni Önöket.

1. A beruházás jelenlegi állása a következő:

- az alábbi területeken megtörtént a szennyvízgyűjtő hálózat kiépítése, valamint a telkek rákötése a kiépített hálózatra. Fűzeskert, Gondalaposi üdülősor, Harsás területe, ezen a területen az áttemelők és a nyomóvezeték kiépítése van folyamatban.

- A 4-es öblözetben:

* Faluvég utca

* Szent Imre utca a Szt. Erzsébet utcáig, Wesselényi utca

* Rákóczi út, Zalán út, Temető utca, Fő út

* Petőfi utca, Pázsit utca. Elkészültek.

Hátra van még: Szent Imre befejező része, István király utca, Szent Gellért utca, Széchenyi utca, Báthory utca, valamint az áttemelő befejezése.

- 3-as öblözet: Dr. Dunay utca, Toldi utca, Arany János utca, Tessedik utca, Zalka utca, Hunyadi utca, elkészültek. Dobó utca, Sebestyén utca, Fáy utca, Fő út, valamint a Csokonai utca befejezése. Ez áttemelő elkészítése még hátra van.

2. A befizetésekkel kapcsolatban felhívom szíves figyelmüket a kivetésben meghatározott összeg valamint határidő betartására.

A 15% közműfejlesztési hozzájárulást nem a befizetendő összegből Önöknek kell levonni azt majd az Önkormányzat fizeti vissza.

Szeretném ismertetni Önökkel a Társulat Alapszabályának egyes paragrafusait, amit az alakuló taggyűlés 4/2003.(04.16.) határozatával fogadott el:

7.§ A társulat tagjai

(1) A társulat tagjai az érdekeltségi területen ingatlantulajdonnal rendelkező, vagy ingatlan egyéb címen használó természetes és jogi személyek, a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok.

(2) A társulat tagjai kötelesek a társulat közfeladatai költségeihez taggyűlés által meghatározott mértékben hozzájárulni (a meghatározott összeget a kivetés tartalmazza).

9.§ A tagok köteleességei

(1) A tag kötelessége különösen, hogy
a) az érdekeltségi hozzájárulást a társulat által megállapított mértékben és határidőre megfizesse. (az összeget és a határidőt a kivetés tartalmazza)

Békésszentandrás, 2003. augusztus 08.

Tisztelettel:

Kugyela Mihály
társulati elnök

Tisztelt Üdülőtulajdonosok!

Ebben az évben és az előző évek során több bejelentés, panasz érkezett a Polgármesteri Hivatal felé, mely szerint az üdülőtulajdonosok és az ott tartózkodó vendégeik bizonyos esetekben indokolatlanul zavarják mások nyugalma. Jelen probléma fokozottan a nyári időszakban kerül előtérbe.

Az előzőek miatt tisztelettel kérem az üdülőtulajdonosokat illetve vendégeit, hogy az üdülőben tartózkodásuk esetén tartsák szem előtt saját és embertársaik nyugalma, pihenéséhez való jogát.

Felhívom figyelmét, hogy amennyiben a fentiek miatt feljelentés érkezik Hivatalomba, akkor nem tudok eltekinteni a szabálysértési eljárás lefolytatásától.

Békésszentandrás, 2003. augusztus 6.

Tisztelettel:

Strassburger Gyöngyi
jegyző

FELHÍVÁS

Településünkön az elmúlt időszakban néhány ingatlan területén elszaporodtak a rágesálók.

A fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI.03.) NM rendelet 36.§ (4) bekezdése alapján az érintett terület vagy épület tulajdonosa (hérlője, használója, kezelője) vagy üzemeltetője köteles gondoskodni a rágesálók elleni védekezésről, az ehhez szükséges anyagok és eszközök beszerzéséről, a költségek fedezéséről, valamint a szükséges rendszabályok és eljárások végrehajtásáról.

Amennyiben a fentieknek nem tesznek eleget a tulajdonosok, az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII.28.) Korm. rendelet 102.§-a alapján szabálysértési eljárást kell kezdeményezni, amely 60.000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható.

Békésszentandrás, 2003. augusztus 8.

Strassburger Gyöngyi
jegyző

FELHÍVÁS

az almástermésűek védelmében

Mint arról már a Szentendrési Híradó korábbi számában is hírt adtunk, a Békés Megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálat igazgatója Békés megyei területére kiterjedően kötelező védekezést rendelt el az almástermésűek (alma-, körte-, birs és naspolya) tűzelhalása zárlati károsító okozta fertőzési veszély elhárítása érdekében. A felhívás szerint a védekezés - a költség- és szakmai kockázat-viselése mellett - mind azon termelő kötelessége, akinek az ültetvényén a tűzelhalás fertőzés jelei mutatkoznak.

A védekezés kisebb fertőzés esetén az elhalt ágak, gallyak levágásával, míg a teljes egyed elhalása esetén a fa kivágásával történhet. A levágott növényrészeket minden esetben el kell égetni!

A növényvédelmi követelmények érvényre juttatása végett a Polgármesteri Hivatal, munkatársai révén a közeljövőben ellenőrizni fogja a védekezés elvégzését. Azon ültetvény esetében, ahol a szemle időpontjáig nem végzik el a növényvédelmi feladatokat, az ingatlan tulajdonos, kezelő, használó terhére kőzérdekű védekezés kerül elrendelésre, a védekezési költségek áthárítása mellett.

Polgármesteri Hivatal

Nyitott könyv - Nyugdíjas oldal

Szeretettel köszöntöm a kedves olvasót és ebben a nagy melegben egy pihentető újságot olvasásra hívom.

Az elmúlt hónapban azt ígértem, hogy a fürdőzésekről, s a kirándulásokról is „mesélek”. A mese elég kívánczok, hogy annak ellenére, hogy nem közhasznú szervezet vagyunk - nem ilyen a bejegyzésünk (de majd az lesz), szinte minden korosztály részesedik egyesületünk munkájából, tevékenységéből, programjaiból, tehát nem magunkért vagyunk,

nagyszülők szereztük egy kis odafigyeléssel, törődéssel, szeretettel! Visszaemlékszem az első alkalomra - „nem tudok menni fürdeni, pedig szeretnék, mert unokázom”. Hozd el őt is - volt a válasz - és így indult el egy szép, tartalmas program. Voltunk Cserkeszőlón, Gyopárosfürdőn, Hajdúszoboszlón, s 9-én megyünk Beregfürdőre. Szándékosan hagytam a végére a Tiszakécskei fürdőzést, melyet a COOP Rt. támogatott útiköltséggel - amit ezúton is köszönünk, mert szavakkal nem

nek valókat szívunk magunkba, akik nem azoknak pedig azt hiszem felkeltettem az érdeklődését.

Sajnos egy erős negatív hatás is rányomta a bélyegét a lélkünkre. A „haldokló” Balaton! Messziről csak gyönyörű, közlő, az északi oldalon (ahol régen elmerültünk egy pár lépés után) iszapos homokban jártunk a fél-lábszárig érő vízben. Fájt a lelkünk ettől a látványtól, élménytől. Szerencsére utána jött Örvényes a maga csodájával és a pozitív élmények erősebbek voltak. Ezek után késő este sok élménnyel tértünk haza. Köszönöm azoknak, akik velünk voltak e két napos „barangolás”.

Közben érkezett a Lillafüredi kirándulás napja is. Jó kiránduló időre ébredtünk reggel. Először a történelmi emlékhelyeket néztük meg. Meghallgattuk Muhi csata emlékhelyének kondulását, s adóztunk a hősök emlékének. Ónodon megtekintettük a váromot, ahol egykor az Országgyűlés döntött a haza sorsáról, majd Lillafüredre mentünk. Megtekintettük szépségeit, melyek szívet-lelket melengtetnek: Hámosi-tó, Palota szálló, Vizesés, Garadna-kisvasúttal, s az István barlang a maga varázslatos szépségével, finomságával, s gyönyörű cseppköveivel!

Vince hajóskapitány hozott létre és saját házában működik a múzeum. Olyan „csodákat” látunk, hogy többen is azt mondtuk, hogy ide még egyszer visszajövünk unokákkal! Nagymarosan gyönyörködtünk a leírhatatlanul szép Dunaparti „látványban”! Visegrádban! Tavaly benne voltunk, most pedig nosztalgizva néztük egy dunai „lábmosás” közepette. Mindezek után szeretném megköszönni azoknak, akik az elmúlt időben belépek egyesületünkbe. Öröm számunkra és gondolom, hogy Ők is örömmel vannak velünk régi tagjainkkal együtt! Szeretettel várunk tehát bárkit sorainkba.

Kissé távolabbi terveink: szeptember 6. Hajdúszoboszló fürdőzés, szeptember 20. „Petőli nyomában”. Kiskőrös - Kiskunhalas - Kiskunmajsa. Szeptember 17-én (szerda) du. 15 órakor FÓRUM lesz egyesületünkben. Vendégünk lesz Sinka József polgármester úr. A rendezvényen bárki részt vehet. Kérjük hozzák el kérdéseiket is, hogy a falu első emberének a szájából halljuk a választ. Mindenkit szeretettel várunk! A rendezvény helye: Egyesületünk székháza, István király u. 50.

Tudom, hogy főként a betegeknek (velem együtt) nehéz már

Az ónodi várrom tövében

Fotó: Majorosi János

nem öncélú szervezetünk, hanem Önökért, az emberekért van.

Ezek után „elmesélném” a fürdőzéseket. Nehéz szavakkal leírni, hogy milyen „csoda” egy-egy ilyen program. Olyanok vagyunk, mint egy nagy család. Minden gyermek kiéli magát a vízben, új barátokat szerez, új kapcsolatokat, új tapasztalatokkal gazdagodik. Mi nagyszülők csak nézünk sokszor (búszkén), hogy lám az én unokám erre is képes! Közben mi miről beszélgethetnénk? Természetesen gyermekeinkről, unokáinkról - hiszen ez a legszebb dolog és a mi korosztályunk „kincse” élvez az együvé taftozás örömét. Köszönöm mindazoknak, akik gyermekeikkel, unokáikkal együtt részt vettek ezeken a programokon, s újra hozzájárultak ahhoz, hogy a gyermekek új és visszatérő barátságokat kössenek. Ezek a barátságok legtöbbször egy életre köttetnek! Látni kell a nagyszülő örömét, hogy a gyermekek mind a játszóház, mind a fürdésük során hogy örülnek egymásnak, s ezt az örömet mi

tudjuk a gyermekek örömét leírni, azt látni kell!

Július 12-13-án két napos kiránduláson voltunk a Balaton-felvidéken: Balatonfüred, Tihany, Badacsony, visszaút: Zánka, Örvényes, Csopak. Sok szépet láttunk: egyháztörténelmi kincseinket, természeti és néprajzi szépségeket, s egy „csodálatos” embert, aki a szakmája „megszállottja”, az örvényesi vízimalom nyugalmazott molnárát Wöller István urat, aki jelenleg a múzeum vezetője, mondanám „lelke”. Sugárzott belőle a szakma, az emberek szeretete. Ő az az ember, akit ha egyszer látunk, nem felejtsük el soha!

Csopakon megtekintettük az európai híru „Jásdi pincét”, világhírű boraival. Olyan pincészetben jártunk, amely valamikor a Veszprémi püspök pincéje volt. Évszázados falak, itt-ott modern felszerelés csodálatos kilátás a Balatonra és bámulatos, reprezentatív csomagolású borok, melyek minden igényt kielégítenek egy-egy ajándékként. Megfogadtuk, hogy még visszajövünk! Akik voltunk azért, mert szép emlék-

„Egy kis szomjoltó Balatonfüreden” Fotó: Majorosi János

Majd a Dunakanyari kirándulás következett: Zebegény, Nagymaros, Vácrátót. A Dunakanyar ékessége (a jobb parton) Zebegény. Méltán kapta ezt a nevet, mert a csendje, nyugalma, fenségsége páratlan. Az ország egyetlen Hajózási múzeumában voltunk, amit szintén egy „megszállott” ember: Farkas

ezt a nagy meleget elviselni, de gondoljunk arra, hogy ezt a fűtést nem mi fizetjük, s azonnal más a felállás!

Kívánok minden kedves újságot olvasónak a nyárból hátralévő időre szép nyári napokat és jó erőt, egészséget kívánva becsukom a könyvet.

Demcsák Andrásné
elnök

SZÉCSI ISTVÁN

A FÖLD, HOL EGYKOR BÖLCSŐM RINGOTT

(részlet)

II.

Látom magam előtt a halkszavú apát,
ki lázongva túrt és hittet dolgozott,
Nyakát, hol a hám igája húzta,
hol meg cipőt, bakancsot foltozott.

Vasámapon, az Úrnapja lévén...
lengő termete ingott a szélben,
Tiszta cipővel tiszta ruhát öltve
templomba ment az ünnepi misére.

Úgy lépett be, mint gyermek az Atyához,
Teremtője elé alázattal térdelt,
kérges kezével az olvasót morzsolta
és zengőn énekelt a szent közönséggel.

Elő-előtűnek a környező szomszédok.
Itt Polla néni lakott, amott meg Virág,
szembe velünk meg a Pásztor család,
mögöttünk Egriék, majd Jakab Nagy Mihály.

Sarkon a Lázárék, majd a babcsók Fazekas
kinek Imre fia lett a kedves „kukár”,
Kivel sok-szép színes mesét szőttünk,
Ő volt az utcában a legkedvesebb komán.

Faluvégén állt egy kis alacsony ház
nyerges tetejét zöldmohás nád fedte,
Fehér meszeltfalán kicsinyke ablakszem...
Ábel Imre bácsi a járdát sepepte.

Misére mentünk ünneplő ruhában.
Ott mentünk el az Egriház mögött,
az árokpartján akácvirág nyílt
fehér fűrtjeiken méhraj zümmögött.

Árokparton át egyszál palló ívelt
mellette állt a gémes Csákiút,
Lóitatáshoz mindig készen várt
a zöldmohás fenekű itató vályú.

Ott csergedezett el az a kanális,
melyre kertünk telkünk vége torkollott,
Fenekében olykor, hol száradt pocsolya,
hol meg a hátán iszaposvíz torlott.

Ha szárazság volt, port vert fel a kerék.
Ha eső esett, felázott nagy sár,
rajta szántott a lófogatós kerék
és sáros lett a fényes csizmaszár.

Itt laktak Háziék, amott Bencsik kofa,
emez Hali Kovács, az csiga Fazekas...
sarkon csepergő kút, meg büszke sudár nyár,
no meg a boltos snerbandiféle ház.

Átal menve a kockaköves utcán
széles térség hívogat, integet felénk,
közepén lomhán folydogál az ér,
e kedves térség róla kapta nevét.

Gyér vizében tarkarucák fürdtek
egymást kergetve a vizet csapkodták,
Partján szétterülő színes zöldmezőben
csoportban legeltek a fehértollú libák.

Te kedves anyaföld, drága kislalum.
Hazatérve mindig kutatom arcod,
melynek redőit a szívembe véstem,
Jobbsors áldott-e, avagy vert a balsors.

Utcáidon gyermekként nőtem férfivá.
Határodban szolgáltam a szántóvetőt,
Szívtam kertjeid mézédessé illatát,
S kékkupolád alatt álotam a Teremtőt.

Azóta elsuhant jó pár évtized.
Utcáid arca új formát kapott,
összedültek a kedves vályogházak,
az ember szorgos keze új házat rakott.

Engem mégis csak a régiék hívnak.
A ki-beszögelt bájos kislakok,
a nádas vagy cserepes régi kis utcák,
virágos kiskertes, muskátli ablakok.

Számomra minden ház külön-külön élt
összességében mégis egységgé vált,
Ebben lakott a tisztaság, a tisztes öregség,
abba meg az a vonzó kedves lány.

Ez volt keresztapám, amaz meg cimborám,
itt szatócsbolt volt, amoda az orvos,
Ez Csabai suszter, amaz Deák szabó
innen tejet hordtunk, az volt a fuvaros.

Elmerengve nézek végig baktatva
még ma sem változó utcáid vonalán,
Kutatom az utcát, egykori lakóit,
felismerve mindegyik régi otthonát.

Sok régi házon ma az enyészlet tanyáz,
gazdái kihaltak, vagy elköltöztek rég,
Oldalfaluk vedlett, tetejük meg rogyant,
az udvaron dudva-fű vagy mezei egér.

Másokat átformált az új gazda keze,
új vonást nyert a régi építmény,
Régi telken új házak épültek
Szorgos kezek végzik rajtuk a szépítést.

Ez a dolgok rendje, az előre menés,
a régi helyébe új élet lépett,
De az öregedő vénfiú lelkében
az újnak sodrása emlékeket tépett.

Idégné válik lassan azon földön,
mely hajdanán bölcsőjét ringatá,
„Hová lett már a tavalyi hó?...
Hova lett az a régi boldog nyár.

Temetőbe mentek barátok, cimborák.
Új nemzedék nőtt fel, mely helyet kíván,
nem ismerősek már a szembejövő arcok,
új tanító tanít a régi iskolán.

Ó, de mégis kedves, drága nékem
e viharoktól tépett, szaggatott táj,
Hol határtalan síkján legelészett
hajdanában a szelíd birkanyáj.

Lehajolni láttam az égnek homlokát
és ragyogott messze a rezgő délibáb.
Selymes zöld fűvén kikerics virított,
suttogó lágy szellő kalászt simított.

Hol méltósággal sétált a címeres ökör
és az esthomály bíborba öltözött.
Hol álomba ringatott a gulya kolompja
és imára hívott a templom harangja.

Hol húsvétkor tartottunk legény locsolást,
és jácintot tűzött a sok kedves lány.
S Karácsonykor mentünk az éjfél misére,
hol szívükbe mélyedt az Úrnak Igéje.

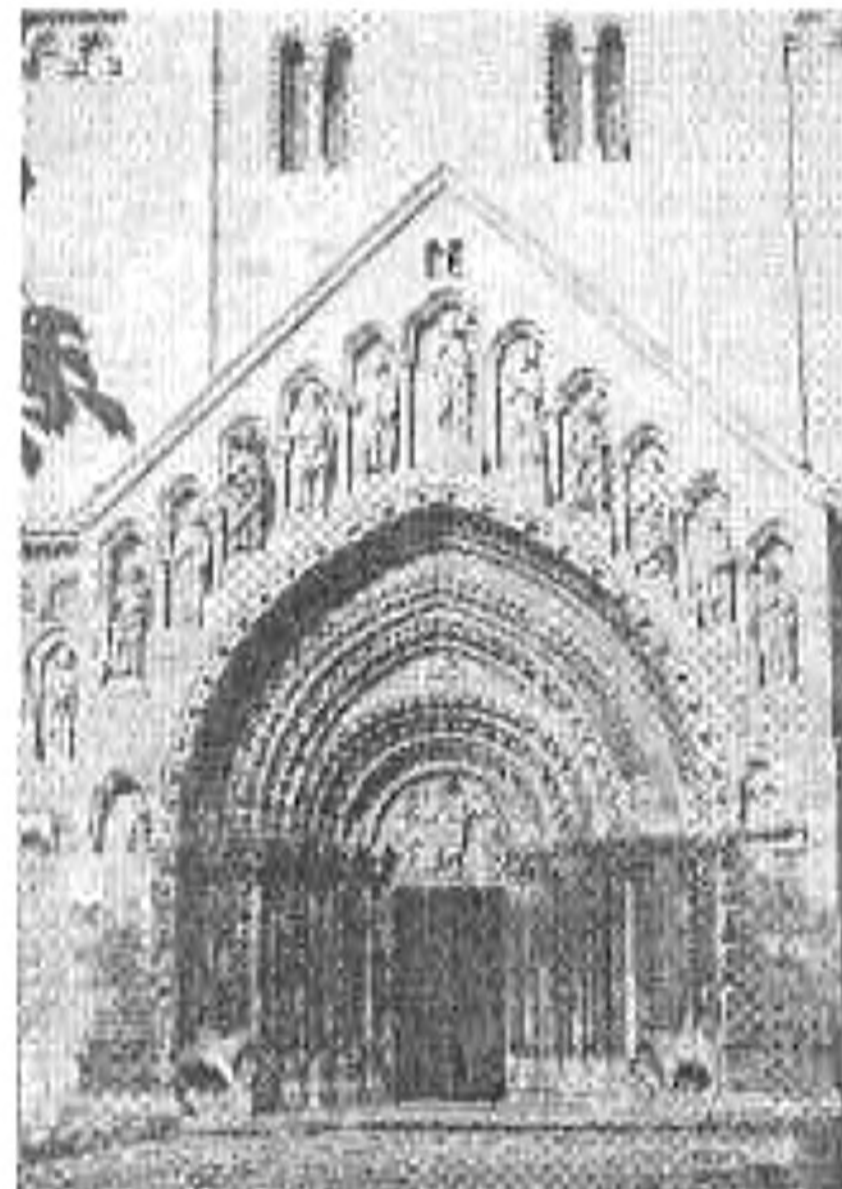
Hol ősatyám hamvai fekszenek,
s meghalt atyám, anyám vannak eltemetve.
Megszentelt e föld, melyből vétettem,
bocsájtod meg Uram, ha eliened vétkeztem.

Budapest, 1988. március 7.

„Emlékek nélkül népeknek híre csak árnyék”
Vörösmarty Mihály

Üdvözlét Jákról!

Tegyük fel a klasszikus kérdést! Mi jut eszedbe Jákról? A legtöbb ember azonnal rávágja, hogy a jáki templom. Bizony a szépséges templom, melyet nem lehet egyszer, két-

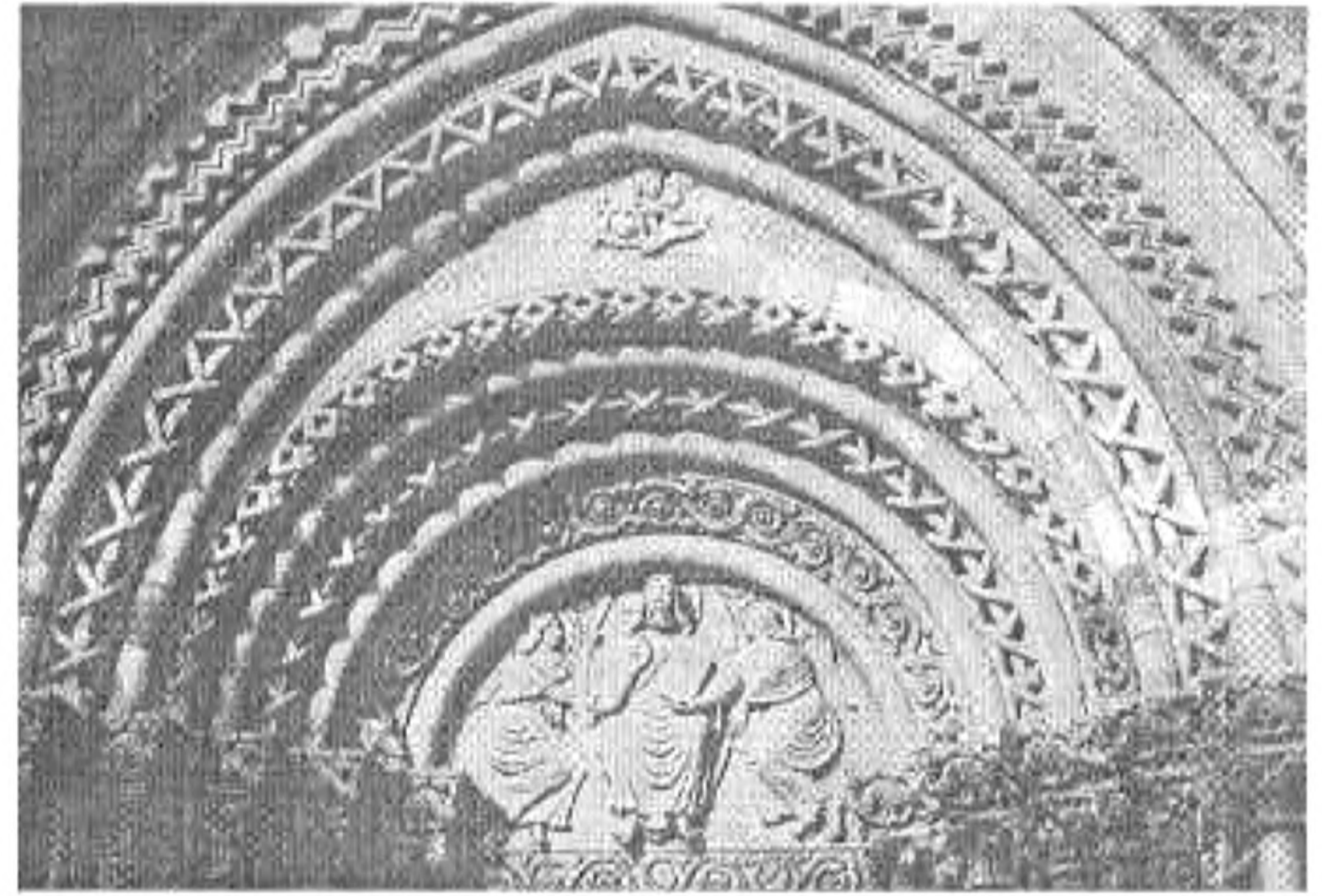
A főkapu Fotó: B.M.

szer, még többször sem igazán megnézni, mert ez olyan csoda, hogy állandóan magához vonzza az arra látgató, műemlékek iránt érdeklődő turistát.

A település Vas megyében, Szombathelytől délre, közel 10 km-re található a Pinka-patak völgyében. A határa nagy kiterjedésű, kedvező mezőgazdasági adottságokkal rendelkezik. Lakossága 2300 fő, zömében római katolikus vallású magyarok, de találkozhatunk néhány horvát és német ajkúval is. Jobbára mezőgazdasággal, erdőműveléssel, építőiparral foglalkoznak az emberek, de a közeli megyeszékhelyre is sokan bejárnak dolgozni. A csendes falu gazdag történelmi múlttal rendelkezik.

Bármelyik bevezető útról közelítjük meg, már messziről feltűnik a hazai nemzetiségi monostortemplomok legszebbike. 1214-ben kezdte építeni a német eredetű magyarrá lett jáki Nagy Márton a bencések részére a Szent György templomot. Legszebb része az épület nyugati homlokzata. A két, nagy tömegű, párkányokkal és ikerablakokkal tagolt torony alatt látható a gazdagon díszített bejárat. A békés, gyönyörű szoborsorral övezett kapu normann mindára készült. Különösen szép a felső falmezőben lévő dombormű, amely a trónoló Krisztust ábrázolja, oldalán angyalokkal.

Amint ezt a remekművet szemlélem, egy gyönyörű, máig ható hitvallást vélek felfedezni benne. Az alakokat szegélyező első ívsor mintája valahogy más, mint az azt követő többi öté, sőt az ajtókereten és az oszlopsor első darabjain ez a motívum látható, de még a normann mintás oszlopok is a palmettás mezőből indulnak. Ehhez hasonló díszítősor többek között a honfoglalóink tarsolylemezen, a karpereceiken és a Bécsben őrzött Attila-kard markolatán látható. De ne menjünk ilyen messzire, ha jól megnézzük a Székelyföld gyönyörű kaput, ott ugyanezzel a mintasorral találkozunk. Ez az ősi életfa jelképe, mely egyúttal az örökévalóságot is jelenti. A sorrendiség által elsődlegessé tett díszítőelem révén a Nyugat felé néző főkapu üzenete számomra a következő: Itt minden a mi magyar földünkön épül, a mi fundamentumunkra, aki itt belép, az első sorban

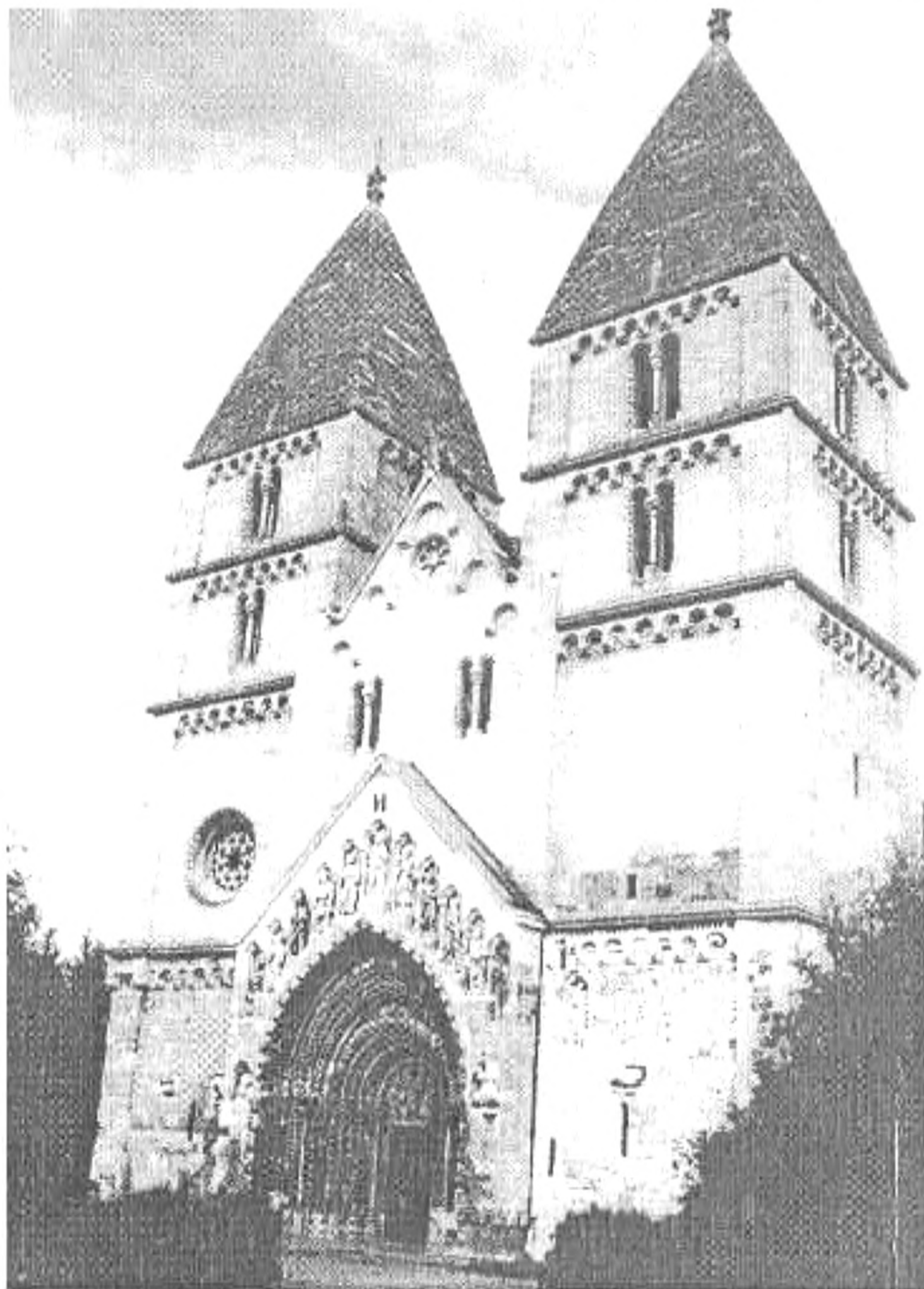

Hitvallás

Fotó: B.M.

magyar, aki Jézusát is magyarul akarja imádni a kétségtelesen nyugati mintára emelt templomban. Mert minden kapu és bejárat egyben üzenetet is hordoz mindenki számára; úgy indítva a gondolatsort,

hogy „Ki itt belépsz...” 2003 nyarán az is eszembe jut, amint ezt a 800 éves kőfaragói remekművet nézem, hogy vajon hány fafejjel, úlszenttel és percmemberkével kellett megküzdenie az építetőnek, míg végre kimondatott a verdikt: Így lesz, és kész, mert ez itt mégiscsak Magyarország! Ezen gondolatok születtek ott bennem, karnyújtásnyira (légvonalban 4 km) Európa határától, amint beléptem a templomba, ahol a középkor fogadott. Kicsinek és alázatosnak éreztem magam, amint a misztikus szürkeség rám borul. A teret öt hatalmas pillérpár három hajóra osztja, itt-ott látszanak a XIII. századi bizánci stílusú freskók. A boltozat háromszögletű falmezőiben a szentek előtt mindig ugyanaz a pár imádkozik, valószínűleg a kegyúr és a felesége. A főoltár Szent Györgyöt ábrázolja nagy küzdelemben a gonoszt és a sötétséget jelképező sárkánnyal. A berendezés legértékesebb darabja a XV. századi fából készült Madonna-szobor. Kilépvén a templomból óvatosan kerülgetve a most folyó régészeti feltárás árkait, vessünk egy pillantást a Szent Jakab-kápolnára, kör alakú építmény, a középkorban a falu plébániatemploma volt. A közeli felújított plébániaházban az egyháztörténelmi kiállítás látható és itt nézhetjük meg a helytörténelmi gyűjteményt is. A megújult közösségi ház, a kibővített iskola és a sok szép épülő új családi ház a jó jáki magyarok szorgalmát dicséretül. Üdvözlettel:

A jáki templom

Bódi Mária

VADÁSZOLDAL

„A VADÁSZAT AKTÍV TERMÉSZETVÉDELEM”

HÍRES VADÁSZOK 2.

HORTHY JENŐ

Tisztelettel köszöntöm a kedves olvasókat! Megköszönöm, ha megtisztelnék azzal, hogy elolvassák ezt az oldalt. E hónapban folytatnám azt a rovatot, melyben ismert és híresen nagy vadászokat mutatok be. Most Horthy Jenőről olvashatnak majd. A vadlexikonom 17. részében egy olyan madárról olvashatnak, amivel találkozhatunk vizenyösebb területeinken, és rendkívül látványos a hosszú csőrével. Ez a madár pedig a sárszalonka...

A Horthy-család a szokványos vidéki földbirtokosok életét élte Kendresen a 19. század második felében. A családban a férfiak helyzetüknek megfelelően vadásztak. Ekkor az Alföldön még kevés volt a vad, a fogoly, a nyúl, viszont nagy tömegekben fordult elő a vízivad.

Horthy Jenő az öccse volt Magyarország kormányzójának: Horthy Miklósnak. Kenderesen született 1877-ben. Iskoláit Sopronban, Debrecenben és Berlinben végezte. Erdélyben, báró Wesselényi Béla támogatásával kezdett titokban vadászni és lovagolni. Apja ugyanis a tanulmányait helyezte előtérbe. Az első világháborúba önkéntes huszárként vonult be, és ebben az időben vált lovas versenyzővé. Szenvedélyesen lovagolt, vadászott, miközben sokat szórakozott és párbajozott is. Már a század végén (1896) bekapcsolódott az erdélyi falkavadászatokba is. A háború után ménészgazda, tréner, lovas versenyző, az ugratós lovaglás megszállottja. Vadász és versenylovak tenyésztésével, vadlovak betörésével foglalkozott. 1905-ben utazott először Afrikába vadászni, majd még a háború előtt még egyszer. A két világháború között bejárta Kenyát, Tanganyikát, Egyiptomot, Szudánt, Kongót, de járt 1934-ben a Távol-Keleten is vadászni. Életéről, vadászatairól és a lóhoz kötődő szenvedélyéről olvasmányosan megírt könyvében ad számot. Az „Egy élet sportja: Vadászat-Lóverseny-Falka” című könyv sikerét mutatja, hogy kiadták angol és német nyelven is. Vadászbarátja volt Széchenyi Zsigmond, Kittenberger Kálmán, Almásy László és még sokan mások. Kedvenc afrikai vadja az elefánt volt, de minden egzotikus vadnál többre becsülte a hazaiakat: libát, kacsát és vaddisznót. A háború után sikerült még egyszer Tanganyikába utaznia, de ez volt utolsó külföldi szafarija. Ezt követően csak versenylovak érdekelték, melyeket a németek Bergstettbe szállítottak. Horthy Jenő Svájcban halt meg, éppen 50 éve, 1953-ban...

A fenti képen (melyet Széchenyi Zsigmond készített közös 1935-ös sivatagi expedíciójukon) Horthy Jenő látható egy általa elejtett kapitális fehérörx antiloppal.

VADLEXIKON 16. SÁRSZALONKA (Gallinago Gallinago)

A szalonkák a családjából mindössze négy faj vonul át hazánk területén minden tavasszal és ősszel. Közülük nagyobb számban csak két faj - alkalmas területeinken - költ is. E két faj közül most a környékünkön gyakoribb sárszalonkáról írok, mivel ezzel találkozhat a tisztelt olvasó. A másik faj egyébként az erdei szalonka (Scolopax Rusticola) melyről majd egy későbbi lap számban olvashatnak majd. Tehát ennyi bevezető után térjünk rá a sárszalonkára. Fűrj-méretű, de hosszú csőre és magasabb csüdje miatt nagyobbak látszik. Fejét rozsdás-sárga alapon fűszálszerűen sötét-

Begyét mindig nagyobbodó barna cseppfoltok borítják. Hátsó oldala fehér, oldalai finoman sávozottak. A Földközi-tenger parti országok kivételével egész Európában költ. Ősszel a mediterrán partvidékekre húzódik le. A nyílt, zsombékos rétek, valamint a tocsogóssós tópartok madara. Itt a lágyszapos talajból, vízfenékről szedgetti össze a lágyszáros férgesből, kisebb csigákból és rovarokból álló táplálékát. Szeptemberben tőlünk nem messzire vágódik ki a zsombékok közül, miközben „ecs-ecs” nyekergő hangot hallat. Ezután zezgugosan ci-

barna hosszanti sávok tarkázzák. Hátdalja is sötétbarna, melyet az élénk kontúrtollak rajzolata csíkozottá tesz. Farktollai rozsdavörösek sötét harántszalagozással.

kázik pár száz métert és újra leszáll. Repülése rendkívül sebes és szabálytalan. Mivel száma erősen megfogyatkozott, így védett. Eszmei értéke 50.000 Ft.

A következő lapszámban beszámolok majd egy hagyományos kirándulásunkról, amikor is a vadásztársaságunk tagjaival részt veszünk a dobozi erdőben megtartott Országos Vadásznapi megyei rendezvényén. Természetesen az augusztus 20-ai szokásos vadász-iparos focimérkőzésen történekről is megemlékezek. Ezen mérkőzésre minden érdeklődőt szeretettel várunk! A vadlexikonom soron következő részében egy olyan állatról írok, ami ezidőtájt gyakran láthatunk. Ez az állat pedig a közönséges sünn.

MAJOR ATTILA

70 éves a Hunyadi SE

A hetven év egy emberi élet átlagos ideje, de egy szervezet életében igen nagy idő. Különösen úgy, hogy ezen idő alatt a Hunyadi SE működése és fejlődése töretlen volt és az ma is, ami büszkeséggel tölt el mindenkit. Az alapítótárgok közül már nagyon sokan nem élnek, de akik a kezdeti időkben fiatalként, gyerekként részt vettek az indulásban, azok közül többen megjelentek az ünnepségen.

A Hunyadi SE vezetősége ebben az évben úgy gondolta, hogy ezt a kerek jubileumot illik kellőképpen megünnepelni. A gondolatot tett követte, így egy kétnapos ünnepi rendezvénynek lehettünk tanúi.

Négy csapat, a vajdasági Kishegyes, a romániai Temesszentandrás, Szarvas és a helyi Hunyadi részvételével rendezték az ünnepi nemzetközi tornát, melyet a Hunyadi SE csapata nyert meg Szarvas előtt.

Eredmények:

Kishegyes - Szarvas 2:4

Békésszentandrás - Temesszentandrás 5:0

3. helyért

Temesszentandrás - Kishegyes 1:6

Döntő

Békésszentandrás - Szarvas 2:1

A döntőn iramos, színvonalas mérkőzésen a Hunyadi Bakró és Tatár góljával megérdemelten győzött. A tornán különdíjakat is osztottak. Legjobb mezőnyjátékos Liska Tamás, Szarvas. Gólkirály Jovan Marics, Kishegyes 5 góllal. Legjobb kapus Tusjak Tamás, Békésszentandrás.

A szombati játéknapon a közelmúlt játékosaiából szerveződött Hunyadi Öregfiúk csapata összemérte erejét a Magyar Újságírók válogatottjával. A mérkőzést végül az újságírók nyerték 4:2-re, de a mieinknek sem kellett szégyenkezni a játék és az eredmény miatt.

A rendezvény díszvendége volt Mészöly Kálmán, 61-sze-

res volt válogatott labdarúgó, a Liga szakmai igazgatója, tanácsadója, volt szövetségi kapitány, aki manapság is a legismertebb, legnépszerűbb szakember az országban. Örülünk, hogy egyéb teendői mellett elfogadta a meghívást, őszintén reméljük, hogy jól érezte magát Békésszentendrán és elviszi majd hírünket. (A vele készült interjú a következő számunkban közöljük.)

A sportpályán megtartott rendezvények után az ünnepi közgyűlés helyszíne a Művelődési Ház volt. Megtelt a kultúrház nagyterme a sportkörtől tagokkal, sportbarátokkal, érdeklődőkkel, ahol Bobvos

Hunyadi Öregfiúk - Magyar Újságíró Válogatott mérkőzés Mészöly Kálmán kezdőrúgása

János sportkörtől elnök köszöntője után Hévízi Róbert tartott ünnepi beszédet. Felelevenítette a 70 éves Hunyadi történetét az alakulástól a napjainkig. Kiemelte a főbb állomásokat az egyesület életéből, azt is, amikor nevet kellett változtatni, vagy éppen nehézségek támadtak a működésben, de természetesen örömmel számolt be az elért eredményekről is. Kiemelte azt, hogy a sportkör működése az alakulástól kezdve a mai napig nem szűnt meg. Segített a szív, a lelkesedés, az emberek önzetlensége, a családi légkör, ami ma is jellemzi az egyesületet. A

sportkör története a labdarúgással indult, de 70 éves működése során más szakosztályok is működtek. A tömegsport segítése mindig is fő feladatai közé tartozott. 1961-ben a kajakosok, a Hunyadi SE keretén belül hozták létre a szakosztályukat. Kiváló eredményeket értek el, több válogatott versenyzővel sok országos bajnok címet szereztek.

A 90-es évek elején a női kézilabdázók csatlakoztak a Hunyadi SE-hez és értek el szép eredményeket. Mára már ez a három szakosztály önálló klub, de a gyökerek közösen, a testvéri barátság örökre megmaradt. Működött még az

kötik. Elmondása szerint élete legszebb két évét töltötte Békéscsabán edzőként és ekkor többször is átutazott Békésszentendrán. Lelkesítette a mai fiatalokat, örült az itt látottaknak, megígérte, hogy hozzá bármikor fordulhatnak segítségért. Kiemelte, hogy mélységesen hisz a magyar labdarúgás feltámadásában, mert amit ma itt látott, az reménnyel tölti el.

A közgyűlés második részében a bajnokságot nyert ifjúsági csapatnak Dankó Béla a megyei Labdarúgó Szövetség elnökhelyettese adta át az érmeiket.

A Hunyadi SE életében kiemelkedő szerepet játszó három sportembernek az egyesület nevében Mészöly Kálmán és Sinka József adott át elismerő emlékplakettet. Tóth Gábor, Sinka Imre és Mrena Mihály meghatottan vették át a kitüntetést a közönség zúgó tapsa közepette.

Hévízi Róbert ünnepi beszédében elmondta az egyesület történetét és ezt a sportfotó kiállításon fényképekkel dokumentálva láthattuk is a Művelődési Ház kistermében. Szerencsére vannak még emlékek és ezt most ízlésesen, jól összeállítva láthattuk.

Az este nem is záródhatott mással, mint egy hangulatos bállal, melyen a résztvevők hajnalig mulattak. Nagyon sokan találkoztak a régi ismerősökkel, akik eljöttek, hogy együtt ünnepeljük a Hunyadi 70 éves születésnapját.

Aki ott volt, az jól érezte magát, de illik megemlékezni azokról, akik megszervezték ezt az ünnepet. A Hunyadi SE vezetősége köszöni azok munkáját, akik közreműködtek a lebonyolításban, az egyéneknek, vállalkozóknak, szervezeteknek a támogatást, a pénzügyi adományokat, a tombolatárgy felajánlásokat.

Fabó István

Kajak-kenu

Nehéz helyzetben vagyok, amikor az elmúlt hónap eseményeiről kell beszámolni, mert minden hétvégére jutott egy-egy verseny, s így ezeket kellene röviden összegezni. Szerencsére van miről beszámolnom, így azért kellemes ez a gond.

Vidékbajnokság, Szolnok, július 11-13.

Az országos bajnokságok előtt a Vidékbajnokság az a verseny, ahol biztosítani lehet a jogot az indulásra. 13 fő utánpótlás korú versenyzővel vettünk részt a vi-

helyezést ért el. Nagyon biztató eredmény ez az országos bajnokság előtt.

Eredmények:

K-2 férfi ifi 500 m 7. Bencsik Tamás-Lénárt Róbert

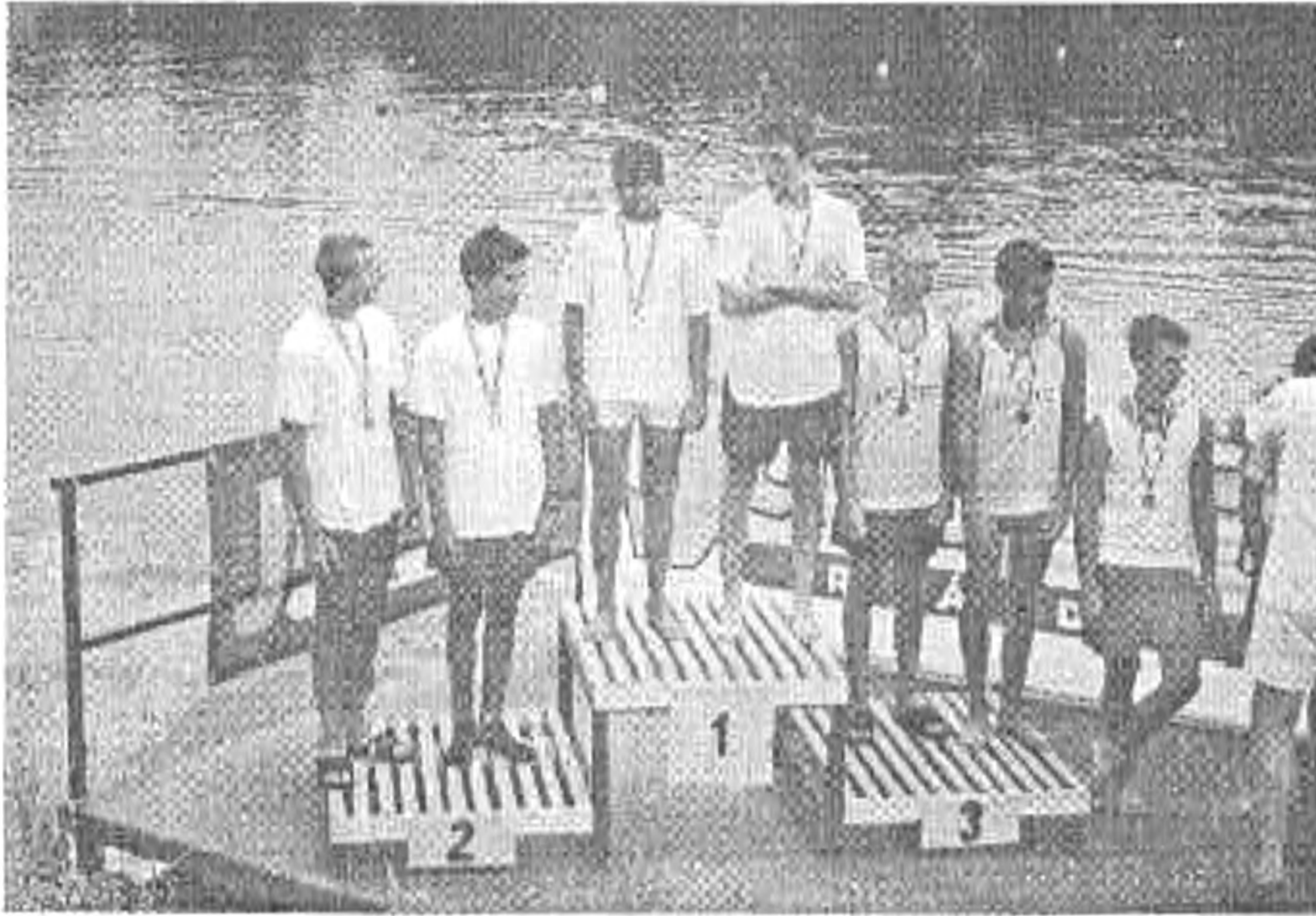
K-1 kölyök leány IV. évf. 500 m 8. Berényi Diána

K-2 kölyök leány IV. évf. 500 m 2. Berényi Diána-Szín Szandra

K-2 kölyök fiú IV. évf. 500 m 3. Kovács László-Révész Norbert

MK-2 gyermek fiú II. évf. 2000 m 8. Berényi Ádám-Dinya Péter

MK-2 gyermek fiú I. évf. 2000

Vidékbajnokság, Szolnok - 3. Révész Norbert - Kovács László

adalon, ahol szinte mindegyikük teljesítette a feltételeket. Nem szakadt meg az a szép sorozat sem, amely már régóta tart, hogy versenyzőink érmet nyernek.

Berényi Diána-Szín Szandra párosban II., Kovács László-révész Norbert páros III.

m 16. Kovács Tamás-Dávid Zoltán; 17. Mrena Lajos-Gazsó Gergely

K-1 serdülő leány V. évf. 2000 m 14. Bodonyi Gabriella

K-1 kölyök fiú III. évf. 2000 m 4. Kovács László

K-1 kölyök leány III. évf. 2000 m 7. Szín Szandra

Vidékbajnokság, Szolnok - 2. Berényi Diána - Szín Szandra

Körös-kupa, Sándor Tamás Emlékverseny Szarvas, július 18-19.

Szomorú emlékezés Sándor Tamásra, a tavaly elhunyt kiváló edzőre, klubalapítóra, versenybíróra, akinek immáron nevét viseli a verseny. Kissé a miénknek is érezzük ezt a rendezvényt, hiszen az első Körös-kupát Békésszentandrás rendezték s a két klub kapcsolata ezt meg is erősíti. Örömmel állapítottam meg, hogy a Simon Fiala versenyhez hasonlóan sokan jöttek el és a Vajdasági Kanizsa mellett (akik már hosszú évek óta vendégek) Bácskapalánka versenyzői is indultak. Mindenki felmérhette a formáját a bajnokság előtt és ezért sokan használták ki ezt a lehetőséget. A viadal színvonalát jól jellemezte, hogy több számban is bajnoki erősségű mezőny jött össze, amit egy héttel később igazolni láttunk a bajnokságon.

MK-2 gyermek fiú I. évf. 2000 m 2. Kovács Tamás-Dávid Zoltán

MK-1 előkészítő fiú 2000 m 2. Mrena Lajos

K-1 serdülő leány V. évf. 2000 m 6. Bodonyi Gabriella

K-1 serdülő leány V. évf. 1000 m 8. Bodonyi Gabriella

K-1 serdülő leány V. évf. 500 m 8. Bodonyi Gabriella

K-1 kölyök leány IV. évf. 2000 m 4. Berényi Diána

K-2 kölyök leány IV. évf. 500 m 3. Berényi Diána-Szín Szandra

K-1 kölyök leány III. évf. 2000 m 2. Szín Szandra

Gyermek, kölyök, serdülő, junior országos bajnokság, Velence, július 25-27.

Az év legfontosabb versenye, ahol a jó teljesítménnyel bajnoki pont jár, ami alapján rangsorolják az egyesületeket. Az előzőekben is említettem, hogy már ide eljutni is dicsőség

Kovács László átveszi érmét Schmidt Gábortól, a Szövetség főtitkárától

Eredmények:

K-2 férfi felnőtt 10.000 m 3. Bencsik Tamás-Krajcsovics György

K-2 férfi felnőtt 1000 m 7. Bencsik Tamás-Krajcsovics György

K-2 férfi felnőtt 500 m 7. Bencsik Tamás-Krajcsovics György

K-2 kölyök fiú III-IV. évf. 1000 m 1. Kovács László-Révész Norbert

K-1 kölyök fiú V. évf. 500 m 6. Révész Norbert

K-1 kölyök fiú III. évf. 2000 m 4. Kovács László

MK-2 gyermek fiú II. évf. 2000 m 2. Dinya Péter-Berényi Ádám

és ha még pontot vagy érmet szereznek a versenyzők, az már dicséretes teljesítmény. Tíz versenyzővel, 7 versenyszámban, ezúttal főleg párosban és négyesben indultunk.

Kiemelkedően szerepelt Berényi Diána és Szín Szandra, akik párosban 3. és 4. helyezést értek el. Összesen 17 bajnoki pontot szereztünk, ami a tavalyi 10 ponttal szemben előrelépés.

Eredmények:

K-2 kölyök leány IV. évf. 2000 m 3. Berényi Diána - Szín Szandra

K-2 kölyök leány IV. évf. 500 m
4. Berényi Diána - Szín Szandra
K-1 kölyök fiú III. évf. 2000 m
6. Kovács László
K-1 kölyök fiú IV. évf. 2000 m
17. Révész Norbert
K-4 gyermek fiú I. évf. 2000 m
16. Mrena Lajos-Gazsó Ger-
gely-Dávid Zoltán-Kovács
Tamás

K-1 férfi masters 200 m 22-24
év 2. Krajcsovic György; 4.
Núver Attila
K-1 férfi masters 200 m 30-34
év 5. Pálincás András
K-1 férfi masters 200 m 25-39
év 5. Bagaméri László
K-2 női masters 200 m 22-24 év
2. Sinka Gréta-Babák Krisztina
K-4 férfi masters 200 m 25-29

Dónusz Éva olimpiai bajnok adta át a bronzérmet Berényi Diánának és Szín Szandrának

Ifjúsági felnőtt és masters országos bajnokság, Szeged, augusztus 01-03.

Bajnokságok sorát ez a verseny zárta ebben az évben, ami az utóbbi évek egyik legnagyobb versenye lett. Az ifjúsági- és felnőtt bajnokság egyben válogató verseny is volt a világbajnok indulásért, a mestersek pedig soha nem tapasztalt létszámban vettek részt a versenyen. A háromnapos rendezvény során a 365 versenyszámban több mint 2500 versenyző indult. A legidősebb induló a 79 éves budapesti Varga Ferenc volt. Nagyon sok számban kellett előfutamokat tartani, így az elért eredmény még értékesebb. Versenyzőink nagyszerűen szerepeltek, négy első, öt második, és öt harmadik helyezés jóval a várakozáson belüli eredmény. A 151 bajnoki pont a tavalyi 87-hez képest majdnem megduplázódott. Gratulálunk a teljesítményükhez.

Eredmények:

K-2 férfi masters 200 m 22-24 év 1. Núver Gábor-Krajcsovic György
K-1 női masters 200 m 22-24 év 3. Sinka Gréta
K-2 férfi masters 200 m 25-29 év 4. Bagaméri László-Patkó Róbert; 7. Pálincás András-Nagy Károly
K-2 férfi masters 200 m 40-44 év 7. Szatmári Lajos-Molnár Mátyás

év 5. Bagaméri László-Pálincás András-Patkó Róbert-Nagy Károly

K-4 férfi masters 200 m 40-44 év 3. Sinka Pál-Molnár Mátyás-Paraszt Imre-Szatmári Lajos

K-2 masters mix 200 m 22-24 év 1. Patkó Róbert-Sinka Gréta; 2. Krajcsovic György-Sinka Gabriella

K-2 masters mix 500 m 22-24 év 1. Patkó Róbert-Sinka Gréta; 2. Krajcsovic György-Sinka Gabriella

K-1 férfi masters 500 m 22-24 év 3. Krajcsovic György

K-1 férfi masters 500 m 35-39 év 3. Bagaméri László

K-4 férfi masters 500 m 22-29 év 5. Núver Gábor-Núver Attila-Nagy Károly-Sinka Csaba

K-4 férfi masters 500 m 30-34 év 5. Bagaméri László-Pálincás András-Paraszt Imre-Nagy Károly

K-4 férfi masters 500 m 40-44 év 2. Paraszt Imre-Sinka Pál-Molnár Mátyás-Szatmári Lajos

K-2 férfi masters 500 m 22-24 év 3. Núver Gábor-Núver Attila

K-2 férfi masters 500 m 40-44 év 7. Szatmári Lajos-Molnár Mátyás

K-4 masters mix 500 m 22-24 év 1. Sinka Gréta-Patkó Róbert-Krajcsovic György-Sinka Gabriella

Fabó István

Kertbarátoknak

Vakondok

Európában és Kelet Ázsiában őshonos. A vakondtúrások jelzik jelenlétét. Testének felépítését meghatározza a földalatti élet. Végtagjai igen rövidek, mellső lábai tenyérral kifelé és hátrafelé fordulnak (jól látható ez a képen). Lábujjait kötőhártya kapcsolja össze, és tompa végűek. Az ujjak végén erős karmok segítik a föld kaparását. Pici szeme az orra mögött helyezkedik el. Fülkagylója nincsen, hangjátát egy bőr borítja, mozgatni is tudja (nyit és zár). Bundája fekete, fényes. A lába, orra, hús vörös színű. A teste farkokkal együtt, általában 14-17 cm hosszú. 150-50 cm mélyen van a föld színe alatt. Nyáron a felszínhez közelebb tartózkodik, mint télen. A felszín alatt folyosókat váj, amelyet szinte művészi módon épít ki. A főfolyosókból kivezető alagutak keskenyebbek. A hálókamrája, a főfolyosó falai kemények, mert összetömöríti, összenyomkodja a földet. Kamráját szalmával, levéllel, fűszállal, mohával béleli ki, ott alszik vagy pihen. A főfolyosó sok esetben 25-50 méter hosszúságot is elér, útját a túrásokból, valamint az elszáradt növényekből követhetjük, ugyanis a járatkészítéskor elrágja a gyökereket. Táplálékszerzés céljából a meglévő és kiépített folyosókon kívül igen sok laza folyosót váj ki, és sok esetben a földet a felszínre hányja. Ezek a laza földtúrások a levegőhöz jutását is biztosítják. A legalsó folyosó legmélyebb pontján aknát ás, hogy a víz ott összegyűljön, ebből iszik. Igen gyorsan tud ásni, mert a nyakizmai segítségével befúrja orrát a talajba, és mellső lábai segítségével oldalra kotorja a földet. Tápláléka giliszta, tötetű, csiga, bogár, kukac, pajor. A folyosójába betévedt mezei egeret, békát is szívesen megeszi. Jó a szaglása és a hallása, így könnyen megtalálja a táplálékát. Négyheti vemhesség után 3-5 kölyköt fial, melyek igen gyorsan növekszenek. Téltire összegyűjti a táplálékát. A kártékony rovarok pusztításával hasznot hoz, de a kultúrnövények elpusztításával kárt is okoz. Ellensége a görény, menyét, bagoly, golya.

Sün

Kedves kerti barátunk. Kora tavasszal a langyos, meleg fuvallatú ligetes erdőben sétálva az avarban ha mozgást, halk csörgést hallunk, az nem lehet más, mint a sün. Az állatmesékben tuskéhátúnak nevezik. Mulatságos, félénk, de jóra való derék állat, dolgozva, sokat fáradozva éli életét. 25-30 cm hosszú, végtagjai rövidek. Feje előre keskenyedik, majd orrban végződik. A tüskék megvastagodott szőrök. Általában 8-10 évet is él, tavasszal az utakon sajnos sok esik a járművek áldozatául, mert igen lassú a járása. Egész Európában elterjedt. Sűrű bokrok alatt, a mélyedésben rendez be tanyáját, melyet szénával, levéllel bélel ki. Ha viszonylag csendes helyen van, akkor még nappal is elindul táplálékszerző körútra. Jó a szaglása, de látása gyenge. Évekkel ezelőtt a házunk kertjében is élt egy tuskéhátú. Meglepett arcvonásainak játéka, a rosszkedvtől a legderűsebb vidámságig az érzelmek szinte valamennyi fokozata gyors egymásutánban végig suhan rajta. Veszély esetén orrát, lábát a hasához szorítja és összegombolyodik. Ez a védekezési forma nem esik nehezére, mert erős bőrízmai nagy erővel működnek. Tápláléka: szöcskék, tücskök, svábbogarak, cserebogarak, csigák, egerek, apró madarak. Ezért igen hasznos állat. Párázás után 3-6 utódot hoz világra, melyek csupaszok, de 24 óra múltán előbújnak a kis tüskék. A telet átalussza, mély álomban van márciusig, a hideg idő elmúltáig. Ellensége: a róka, bagoly. Ha a fiatal kölykök táplálékszerzésre hideg ősszel kimerészkednek, a hajnali hidegben megdermednek és gyakran elpusztulnak.

Hunya Alajos nyomán

SPORT

Szegre akasztotta a sípot

Huszonöt évig vezetett Csipai Béla

Csaknem negyed százados labdarúgó-játékvezetői működés után az elmúlt szezon végén letette a sípot Csipai Béla, aki vel pályafutásáról beszélgettünk.

- *Hogyan és mikor kezdődött kapcsolata a labdarúgással?*

- Játékosként a Békésszentendrési Hunyadi SE csapatában játszottam 1978-ig. A következő évben, 1979. március 21-én játékvezetői vizsgát tettem Orosházán, és még azon a nyáron megyei kerettag lettem.

- *Melyik volt az első mérkőzése?*

- Az Orosházi Dózsa - Orosházi Új Élet Tsz kupamérkőzésen debütáltam, ahol Szekeres Imre, egykori neves NB II-es játékvezető segített partjelzőként. Az elmúlt huszonöt év során csaknem ezerötven mérkőzésen működtem köre.

- *Kik segítették a pályán, s kikkel működött együtt?*

- Itt szeretnék köszönetet mondani azoknak, akik a kezdet kezdetén segítettek, így Bánki H. Istvánnak, Geréb Istvánnak, Mézes Jánosnak és Győri Lászlónak. Örömmel tölt el, hogy olyan kiváló játékvezetőknek segíthettem NB III-as és megyei bajnoki mérkőzéseken, mint Hanyecz István,

Orovecz József, Zábrák Ferenc, Gyekiczki István és sokan mások.

- *A család hogyan viszonyult a játékvezetéshez?*

- Köszönöm a családomnak, és főleg a feleségemnek a türelmet, mert nélküle e hosszú pályafutást nem lehetett volna elérni. Csaba fiam a szentendrési Hunyadiban bontogatja szárnyait, és ki tudja, később nem kap-e kedvet a játékvezetéshez.

- *Volt-e kellemetlen emlék a negyed század alatt?*

- Nem szívesen gondolok vissza egy tavalyi dobozi találkozóra, amelyen Lipták Zoltán hazai játékos meggondolatlansága miatt a 88. percben le kellett fűjnom a mérkőzést.

- *Hogyan tovább?*

- Orosházán kezdtem és ott is fejeztem be, az OMTK-Rákóczi - Újkígyós megyei I. osztályú találkozó vezetésével. A játékvezetést befejeztem, a síp a szögére került, de nem szeretnék azonnal elszakadni a zöld gyeptől. Az ősszel még asszisztensként szeretnék működni, ezzel is segítve a fiatalabb kollégákat.

(Nyári)

Megjelent a Békés Megyei Hírlapban

LABDARÚGÁS

Július 12-én kezdték meg a felkészülést a Hunyadi SE labdarúgói az őszi szezonra. Érdeklődésünkre Varga László elmondta, hogy az ifi csapatból Galáth Attila, Bobvos Ferenc, Virág Imre, Fazekas Péter, Melián Csaba és Bobvos Imre felkerült a felnőtt csapatba. Új játékosként Tatár István, Gálos Árpád érkezett Szarvasról, valamint újrakezdte a játékot Prjevara András és Kuszi Adrienn.

A felkészülés időszakban a csapat négy edzőmérkőzést játszott eddig.

Eredmények:

Maklár - Békésszentandrás 4:3

Békésszentandrás - Maklár 9:0

Kunszentmárton - Békésszentandrás 5:4

Békésszentandrás - Mezőtúr 4:3

Bajnoki rajt augusztus 16-án
Fabó István

Sorsolás

1. forduló: augusztus 16. 17 óra, Szabadkígyós - Békésszentandrás

2. forduló: augusztus 20. 17 óra, Békésszentandrás - Gyomaendrőd FC

3. forduló: augusztus 24. 17 óra, Méhkerék - Békésszentandrás

4. forduló: augusztus 30. 17 óra, Békésszentandrás - Gádoros

5. forduló: szeptember 6. 16 óra, Szeghalom - Békésszentandrás

6. forduló: szeptember 13. 16 óra, Békésszentandrás - Mezőkövácsháza

7. forduló: szeptember 21. 15 óra, Tótkomlós - Békésszentandrás

8. forduló: szeptember 27. 15 óra, Békésszentandrás - Békési FC

9. forduló: október 4. 14 óra, Mezőberény FC - Békésszentandrás

10. forduló: október 11. 14 óra, Medgyesegyháza - Békésszentandrás

11. forduló: október 18. 13.30 óra, Békésszentandrás - Orosházi MTK

12. forduló: október 25. 13 óra, Csorvás SK - Békésszentandrás

13. forduló: november 1. 13 óra, Békésszentandrás - Magyarbányhegyes

14. forduló: november 8. 13 óra, Vésztő - Békésszentandrás

15. forduló: november 15. 13 óra, Békésszentandrás - Battonya

**Következő lapzárta:
2003. szeptember 12.**

*A lapzárta után érkezett kéziratokat csak a következő számban tudjuk megjelentetni.
Szerkesztőség*

Szentendrési Híradó
ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

Kiadja: Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata

Felelős kiadó: Sinka József

Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság

Tagjai:

Benedek Erika, Bódi Mária, Fabó István,
Horváth Sándorné, Molnár Imre Zoltán, Sinka Csaba

Felelős szerkesztő: Benedek Erika

Készült: SZARVASPRESS Bt.

Telefon/fax: (66) 313-144/19

NYTSZ: 372/2/1995